

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden, Februárus 1-ső napján, 1814-dik esztendőben.

Hivatal szerént való hadi tudósítások.

Veseulból a' fő hadi szállásról Jan 17-dikén: — „Feld. M. Lajtnant Gr. *Bubna*, ki a' fő ármádának bal szárnyát az által tartja szüntelen való bátorságban, hogy azon ellenséges magános tsapatokat, melyek azon iparkodnak, hogy déli Frantzia Országban magokat öszszetsatélhassák, elszéleszti, a' *Bresse* mellett lévő *Bourgból* jelenti 12-dikben, hogy az ellenség ezen városban 1600 gyalogokat, 's néhány száz loyasokat öszsze gyűjtván, egy részét még a' lakosoknak is felfegyverkeztette. Gróf *Bubna* eltökéllette magában, hogy bajonéttal az ellenségre ütven, őtet valamint a' városból, úgy az a' mellett lévő halmokról is elkergesse. A' halmokon álló ellenség nem várta bé a' megtámadtatást, hanem befutott a' városba; a' város felé vivő országúton sűrű sorban álló gyalogok sem sokáig állották ki ágyútüzünket, hanem ezek is oda mentek bé sok veszteséssel. Tsak a' város eránt való kedvezés 's a' rend'fenn-tarthatásának óhajtsa indították Gróf *Bubnát* ama, hogy az ellenségnek heves és véres kergettetését a' kapuk előtt megszüntesse, és seregeit megállítváu ott öszsze gyűjtse. Egy Sas, 1000 puska, és felespuskapor kerültek kezünkre. Lichtenstein Huszár Regimentje béli Oberster Gróf *Zichy*, Kapitány *Marschall* és fő Hadnagy

Orlando, mind ketten a' 6-dik Vadász Batalionból különösen kimútatták itt magokat. — (Ez annak a' történetnek bővebb leírása, mellyről a' 8-dik számú Kurirban már írtunk rövidebben). —

„Oberster Báró *Simschen* a' *Wallischi* földön egy Vadász Bataliont állított fel, melly már 7 Kompániákra telt és tsupa hazafiakból áll. (Közönséges levelek jegyzik meg erről a' 17 mértföld hosszúságú, legnagyobb havasok közzé szorított 's a' *Rodánus* vize által ketté hasított, sokáig magában fennállott, de végezetre a' Frantzia uraság alá esett kised Respublikáról, hogy a' midőn Báró *Simschen* egy jó számú fegyveres tsapattal *Sittenbe* a' fő városba bé ment 's ezt a' pásztori vidéket a' szövetséges Hatalmasságoknak nevekben elfoglalta volna, egy Deputatzio jött eleibe, a' melly azt kérdezte, hogy mi légyen a' szövetségesek' akarata, 's mi végre mentek oda hozzájuk? Az Oberster Úr a' képen felelvén, hogy a' szövetségesek' célzása az, hogy a' Frantziákat, ha még a' *Wallisi* földön találatnának, onnét kiverjék, 's azután a' Wallisiakat a' vélek együtt való dolgozásra meghívják, ez az ily nagy Hatalmasságok' tisztjétől ily nagy betsülettel való meghívattatás oly foganatos volt, hogy nem tsak örömmel fogadtattak seregeink, hanem mint a' hivatal szerént való tudósításban említők, már ily számos vadá-

szok kiállottak ebből a' maroknyi keskeny völgyből a' közönséges ügynek elősegülésére). —

„A' *Simplon* és *Bernhard* hegyeken lévő általjárókat jól megrakták a' szövetségesek fegyveresekkel, az *Aosta* felé menő utat puskapor által felvettették, 's e'szerént bátorságos védelmezhető állapotba helyeztették magokat. —

„F. M. L. H. tzege *Lichtenstein* jelenti, hogy Kapitány Gróf *Ponensky* a' János fő H. tzege' Dragonyosaitól, olyan szerentsés volt, hogy Jan. 13-dikán a' *Besanzon* felé menő úton 23 szekerekből álló szállítványt, mellyek között 8 ágyúgolyóbissal, 15 pedig gabonával volt terhelve, a' várostól nem messze elfogott. Jan. 13-dik és 14-dik napjain két versben támadta meg H. *Lichtenstein* az ellenség, de mind annyiszor feles veszteséssel visszavonni kénytelenítettett magát. —

„Az alatt, hogy Lovasság' Generális-a *Hessen-Homburg* 15-dikben a' maga seregeit *Dole* felől *Pesmes* felé útnak indította, 2000 emberekből álló ellenséges sereg kiűtött *Auxonnéből* két tsapatokban, mellyek között az egyik *Villar-Rottein* a' másik pedig *Chevigny* felé nyomult: hanem *Printz Hessen-Homburg* és Gen. Major *Scheith* visszaigazították, 's magoktól illendő távolságra tartóztatták az ellenséget.“

Langresből a' fő hadi szállásról Jun. 9-dikén: — „Össze gyülekezvén itt a' fő armáda 18-dikban, a' 4-dik szakasz armáda még az nap' előre indult *Chaumont* felé. A' *Würtembergi* Koronaprinz a' könnyű lovassággal nyomozván az ellenséget, béerte ötöt *Ville* nevű falunál, és *Choignesig* vissza nyomta innét, de a' hol már segítő seregekre talált az ellenség, mellyek a' *Marne* mellett lévő halmokat gyalogsággal és két, nagy szerű ágyús bateriákkal rakták vala meg. A' Prinze jó-nak találta *Chaumontnak* megtámadását

más napra halasztani's a' Fegyvertármester Gr. *Gyulay* seregeit is bévárni. —

„Ma reggel vissza vonta magát M. *Mortier Troyes* felé. *Ville* és *Choignes* között néhány elestekből 's valami 30 vagy 40 sebesekből állott a' szövetségesek' vesz-tése: az ellenség' vesztese feles volt, a' M. *Mortier* Adjutáusa Oberster *Cholilly* is elfogattatott.“

Elegyes Tudósítások.

Frankfurtból: — A' Marschal *Blücher* fő hadi szállásán ilyen Proklamatió jött-ki: —

„*Frantziák!* En a' *Sléziai* armádát a' *Rénuson* által hoztam, a' melly a' győ-zedelmeskedést megszokván már most a' régi *Frantzia* Ország felé nyomul előre. Ne higyjétek, hogy boszszúálló célzással jönénk hozzátok azért, hogy véletlek azon rosszakat megéreztessek, melyeket ti nálunk elkövettetek. Ti csak eszközei voltatok Uratok' ki elégíthetetlen ditsőség-szomjúhozásának: nekünk ellenben semmi egyéb célunk nintsen, hanem csak hogy a' népeknek szabadságokat és független-séget egy hamarsággal való és állandó bé-kesség által bátorságossá tegyük. *Napoleon* Császár még mind igen távol lévén attól, hogy a' világnak az esdekléssel óhaj-tott tsendességet vissza adja, még most sem akar a' békességes alkudozásokra a' hadakozásközben kezet nyújtani, azért, hogy néki csak fegyvernyűgvásra van szük-sége, a' melly néki, mint a' *Sléziai* fegy-vernyűgvás vala, a' maga kipihenésére, 's a' hadakozásnak újonnan való folytatására időt és módot szerezzen, a' melyben ő a' leg igazságtalanabb dologért a' *Frantziák*-nak véreket 's hazájoknak utolsó tehetsé-geket feláldozza. Mi csak a' békesség' el-lenségei ellen és azok ellen fordítjuk fegy-vereinket, a' kik annyira megvakúlva van-nak, hogy azon armádának soraiba bélép-

jenek, a' melly tsak azért gyűjtetett össze, hogy a' hadakozást örökkévalóvá tegye. Maradjatok tehát bonnyaitokba munkáitok mellett; nem fogja senki bántani tulajdonaitokat; a' hadakozás' terheit könnyebbíteni fogom néktek; egészszen bizonyosok lehettek a' felől, hogy oltalmazni foglak benneteket. Kérdezzétek-meg szomszédjaitoktól a' Német Departamentomokban, a' kik minket kiterjesztett karokkal fogadtak: *miképpen bantak véllék az ő ügy mondatot ellenségeik?* Azonközben néktek attól a' szempillantattól fogva, hogy az én seregeim hozzátok megérkeznek, egyszerre félbe kell a' Frantzia Országglószékekkel, előljárókkal és seregekkel való minden közösülést szakasztani! A' ki ezen parantsolatnak nem engedelmeskedik, árulást tselekszik az öszszeszövetkezett Hatalmasságok ellen, és ennek büntetése halál. —“

„*Blücher.*”

Moguntziát eddig Orosz Generális Gr. *Langeron* tartotta körül véve; most a' *Koburgi* Hertzeg érkezett-meg oda Gróf *Langeron* helyébe, a' ki innét a' Sléziai armadához vette útját, a' mellynek az ő vezérlése alá tartozó Osztályok is egyik szakasz armádáját teszik. Ez a' M. *Blücher* vezérlése alatt lévő Sléziai armáda, mellynek fő badi szállása Jan. 19-dikén *Nancy* városába állott, azolta *Metz, Luxenburg, Thionville, Saarlouis,* és *Bitsch* várakat körül vette széllyelküldözött osztályai által. --- Jan. 16-dikán Gen. *Czernitscheff* *Aachenben,* Gen. *Sacken* *Toulban* állottak.

Neufchatelből (Helvétziában) Jan. 15-dikén: — „Minekutánna mi a' Brandenburgiai Ház' országgló páltzája alatt valami száz esztendőket szerentsésen éltünk, közönséges megelegetést gerjeszte bennünk az a' tudósítás, mellyet tegnap vevénk, 's a' melly szerint a' mi Hertzegségünk a' Pruszszini Királynak most vissza adattatván, mi ismét az ő hűségessé alattvalói leszünk.“

Koloniából Jan. 18-dikán: — „Sok esztendőig tartot szenvedéseink után utoljára még egy nagy adófizetésnek réánk való vetése által bútsúzanak - el tőlünk a' Frantziák, mellyet a' gazdagabb lakosokhoz rendelt executio által valami egy negyed részint tsakugyan fel is tsikartak: a' több részzel adós maradott a' magát ellenek szegezett nép. Hogy ezen gazdálkodás alatt valahogy az ellenség meg ne lepje őket, e' kapukat valamint a' száraz úgy a' víz felől is kőfállal rakták - bé a' Frantziák. Annyival nagyobb örvendezéssel fogadtattak a' megérkező Orosz seregek, a' kiknek eleséggel és teletorokkal való örvendezéssel mentek eleikbe a' lakosok; olyan bősége volt az eleségnek, a' milyet itt mostanság látni nem lehetett. A' lakosoknak az a' része, melly a' vízhez közelébb lakik, 's egész élelmét a' kereskedésből veszi, 's ezekkel együtt ezen Rénus vidéki minden kereskedők és hajósok egy valóságos új életre léptek által, midőn hajdani boldog idejeket, melly a' kereskedésnek megszűnése miatt közzülők egészszen elenyészett vala, ily reméntelenül visszatérni szemlélik.“ — „A' Frantzia seregek *Jülichnek* környékeiről is visszavonták magokat *Mastrich* felé.“

A' szövetséges seregeknek *Antverpia* felé való útnak indulások után nevezetes verekedések történtek, mellyekről még nem érkeztek - meg a' hivatal szerint való tudósítások, a' közönséges levelekben pedig így írnak róllok: — „

„Marschal *Blücher* Jan. 10-dikén oda hagyta fő hadi szállását *Brédát,* hogy a' következő reggel az ellenségre réa üssön, a' kihez feles segítő seregek érkeztek vala, úgy hogy valami 20,000 emberekből álló tsatázó rendet terjesztett - ki a' mi lineánk előtt, a' melly néhány órányira nyúlt - el. Ez az ellenséges armádia, *Antwerpiával, Hertzogenbuschal,* 's ezzel az egész vidékkel egyetemben a' Gen. *Decain* vezérlése alatt van, a' ki Kataloniából nem

rég hívattatott - el, a' hol egy esztendeig vezérlett egy szakasz ármádát. Jan. 11-dikén reggel által vitte M. *Bülöw* a' maga ármádája derekát, a' melly 10,000 Pruszsusokból állott *Groot-Zunderten*. Az ő ármádája két szárnyai, mellyek közzül a' jobbat Anglusok, a' balt pedig Pruszsusok formálták, az alatt megtámadták az ellenséget, 's nem soká a' közép pont is belé elegyedvén a' verekedésbe, a' tsata közönségessé lett. A' két szárny keményen ellentállott, a' hol mind a' két rész nagy vakmerőséggel verekedett: de végezetre tsakugyan minden pontokon meggyőzette-tettnek lenni szemlélte magát az ellenség, és oda hagyni kénytelenített a' tsatázó mezőt, *Antwerpia* felé vonván vissza magát. A' szövetségesek' vesztese nem oly nagy volt, mint a' verekedéshez képest gondólni lehetett volna: tsak ugyan mi is sajnálhatjuk némely derék Anglusoknak és Pruszsusoknak elvesztését. *Bredába* kilentz Pruszsus sebesekek rakott szekér érkezett - meg; az Anglus sebesekek *Wilhelmstadtba* vitték - el. Az ellenség sokkal többet vesztett mint mi; el fogtuk 800 embereit. Egy Pruszsus tiszt erősíti, hogy 12 vagy 14 ágyút nyertünk. Ezen verekedés után *Brüsszelnek* fogott a' szövetséges ármáda, 's az ő előljáró tsapatjainak már meg kellett oda érkezni, minthogy zendülés támadván a' városban, követség jött Marschal *Bülöwhoz*, hogy fegyveres sereget küldjön oda sietséggel. — Gen. *Decain* Dec. 21-dikétől fogva folytatja ezen vidékeken a' Frantzia seregek vezérlését, 's olyan rendelés van, mint hallatik, eleibe adattatva, hogy Antwerpiát, a' hol a' kikötőhelyben 26, a' hajóépítő műhelyben pedig 6 Línea hajók tartatnak, az utolsó erdőig védelmezze. — Jan. 14-dikén ismét *Bredában* volt a' M. *Bülöw* fő hadi szállása.

Baselből Jan. 19-dikén: — „Az Anglus Statustitoknok Lord *Kastlereagh* ide tegnap megérkezvén, ma conferentiát tar-

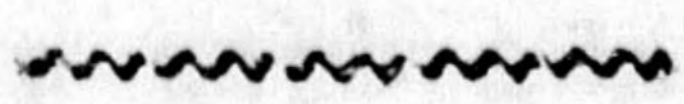
tott az Austriai és Pruszsus külső dolgokra ügyelő Ministerekkel Hertzeg *Mietterniche* l és Báró *Hardenbergel*. Az Orosz Császár 17-dikre virradó éjjel elútazott innét *Vesoulba* a' fő hadi szállásra, a' hova 20-dikban a' Pruszsus Király, és 22-dikben ő Felsége az Austriai Császár is útnak indulni szándékoztak. — Közönéges levelek erősítik, hogy Frantzia Gen. *Reynier*, a' ki Lipsiánál elfogattatott vala, Austriai Cs. K. Generális *Meerfeldert*, a' ki ugyan azon tsatában esett fogságba, kitereltetett légyen, és vissza utazik Frantzia országba. — Gen. *Lapoype* a' Wittenbergai Frantzia volt Kormányozó, a' vezérlése alatt volt őrző sereggel egyetemben az Orosz birodalom felé vitétt - el.

Bremából Jan. 18-dikán: — „A' *Dániával* való békesség kötés 15-dikben reggeli negyedfél órakor készült - meg. Feltételei, mellyek eddig tudva vannak, ezek: *Dánia* általengedi *Norvégiát Svétziának* és 10 vagy 15 ezer emberből álló fegyveres sereget állít a' Gen. *Wincziingerode* vezérlése alá: a', mellyekért *Svétziai Pomerániát* kapja bizonyos summával egyetemben. —

„Az *Eckmühli* Hertzeget elkezdették Hamburgban szorongatni egy felől az a' félelem, hogy az *Albis* vize már tsaknem a' közepéig által fagyott vala, más felől pedig, hogy a' Kozákok már a' város mellett nyargalodztak, 's már néhány vigyázaton állott Frantzia tsoportokat össze vagdaltak a' szomszédban. A' Frantziák is néhány rendbéli heves kiütéseket tettek *Altona* felé, a' melly felől még 13-dikban is kemény ágyúzás hallatott. A' Kozákok derék prédát kaptak nevezetesen jó lovak dolgában ezen alkalmatossággal; 2 és 3 Lajos aranyon adták darabját a' paripának. Azolta, hogy a' fagy békövetkezett, arra fordítja és azzal kínozza M. *Davoust* a' Hamburgi lakosokat, hogy a' szélső földsántzoknak oldalait vízzel öntöztett véllék, hogy a' sántzoknak oldalai megfagyván annál nehe-

zebben mászhassák és vehessék - meg azokat az ostromlók. Azt a' hasznát is veszi továbbá M. Davoust a' Hamburgiaknak, hogy azokon a' tókon, mellyeket Hamburg körül az *Alster*' torka formál, a' jeget bevagdaltatja vellek, hogy a' Kozákok ne nyargalódzhassanak azon 's ne recognoscirózhassanak kedvesszerént; de a' melly munka azért igen veszedelmes a' Hamburgiaknak, hogy a' jégtörés közben már tízet 's néhányat megölt közzülök az ostromlók' tüze. —

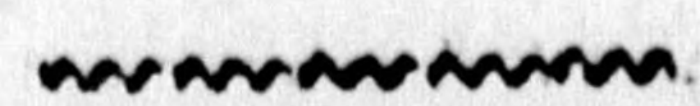
„Jan. 10-dikétől fogva nem szabad a' Hamburgi lakosoknak a' kenyérsütőktől venni a' kenyeret; a' magok házi vagyonaikból kell élniek; a' sütőktől csak a' katonák élnek. Egy új Proclamatziója által nagyon kikelt Marschal *Davoust* ezen kenyérsütők ellen; azt mondja, hogy azok nem adták bé igazán, hogy menyi készületjek legyen, a' Sindikusok pedig nem jártak a' dolognak utánna oly pontossággal mint ő parantsolta volt, melyre nézve ő nem tudja már most, hogy kinek mennyije legyen. Végezetre katona büntetés alatt paransolja minnyájoknak, hogy a' kinél kevesebb kenyérnek való találtatik, mint a' mennyit feladott, 6 napok alatt akár honnét veszi, elészereztesse. A' lakosok is süttethetnek kenyeret ha tettik a' közönséges sütőknel, de a' magok lisztjékből.“

Annak a' költött hírnek megczáfolására, hogy *Torgauban* a' Frantzia Császárnak sok milliói lettek volna bezárattatva, ilyen *Nyilatkoztatást* hirdettek - ki a' Berliini levelek: —

„Minekutánna egész Német országon olyan hír terjedett - el, hogy *Torgauban* sok milliókból álló Frantzia Császári kints, sok ezüst készület, és egy mappákból (országrajzolatokból) álló egész kamara volna letétetve; és noha ennek a' hírnek még a' vár' feladattatása előtt, betsületeknek le-

kötése alatt ellene mondottak a' vár' volt Kormányozója Gróf *Dutailis* és Bátor *Brunde-Villaret* Generálisok, kik közzül az utolsó a' Capitulatziót aláírta: tsakugyan jónak találta az ostromló sereg' vezére Gróf *Taurentzien* ő Exc.ja erre, az öszszeszövetkezett Hatalmasságokra nézve ily fontos tárgyra egész figyelmetességet fordítani; melyhezképpst *Torgau* várának általvételeére egy különös Biztosságot nevezett - ki ő Exc.ja, a' melly e' hónap' 8-dikán a' várban megjelenvén, az eleibe adatott útásítás szerént leg szorosabban utánna járt mindennek; a' Frantzia Előljáróknak minden könyveiket, 's a' kimenőknek minden portékáikat és bagázsiaikat megvizsgálta: de a' Frantzia Császárnak semmi kintsére, és rajzolatkamarájára nem talált; sőt végre a' feljebb nevezett Generálisoknak betsületek' lekötése alatt tett vallástételekből, melyhez az után a' több Generálisoké is hozzá járult, egészszen meg valóságosodott, és nyilván kijött, hogy az egész hír onnét vette eredetét, hogy Oktob. 20-dikán sok szekerek érkeztek - bé *Torgauban*, mellyeknek fedeleiken ilyen írás olvastatott: *Tresor Imperial*. De a' melly szekerek többire üresek, 's tsak kevesek voltak ezüst pénzel terhelve, melly az akkori Kormányozónak Gróf *Narbonnének* parantsolatjára az őrző sereg' fő kassájába töltettetvén, ezzel együtt az abban találtatott egész suma 881,084 Frankra és 44 Centimekre telt. Parisba szóló váltóczédulákban 441,000 Frankok voltak a' kassában. Melly kevés ideig érhetette bé ezen summával a' még akkor majd 30,000 emberekből álló őrző sereg, akárki megítélheti. Az alól írt Biztosság betsületének lekötése mellett kinyilatkoztatja, hogy semmit el nem mútatott, a' mi ennek a' dolognak leg pontosabban lehető kinyomozására eszközül szolgálhatott.“ — (Aláírták tíz külömbkülömbféle Generálisok 's Stáb és fő tiszték neveiket).

A' Lord *Wellington* armádájától is érkeztek tudósítások a' Német Orzsági nagy armádák' hadi szállásaikta, a' mellyek szerint Marschal *Soult* Jan. 18-dikán ismét megtámadta hét osztályokkal a' Gen. *Hill* vezérlése alatt lévő szakasz armádát, melly a' *Bayonne* és *Saint - Jean - Pied - de - Port* között lévő országút mellett volt megszállva. Három versben újjította - meg a' szövetséges seregekre való ütést, és háromszor veretett vissza oly veszteséssel, a' melly 5000 emberre betsültetik. Az Anglusok' vesztesége igen kevés volt, melynek azt az okát adják, hogy ők nekiszegzett bajouétokkal megmozdulás nélkül állva fogadván a' nagy sebességgel rájuk rohanó ellenséget, ez őket ilyen mozdulatlanul találván, a' helyett, hogy őket megtámadta volna, hátat fordított, és vissza futott, melyből zavarodás következén, ezt a' szövetségesek haszonra fordították, és sok embert megöltek.

Frantzia Birodalom.

Párisban a' felkelő nemzeti sereg' organizálásához hozzá fogtak. A' város' 12 kerületeiben mindenikből egyegy Legió áll ki; a' Legio 4 Batalionból, a' Batalion 5 Kompániából, a' Kompánia 125 emberből áll. Fő vezér a' Császár; alatta vezérkedik a' *Coneglianoi* H.tzeg; Gen. Adjutánsok Osztályos Gen. *Hullin*, Nagy Marschal Gróf *Bertrand*; Fő Camerarius *Montesquiou*, és Gróf *Montmorency*. A' 12 Legióknak 12 Komendánsaik között az esmeretesebb nevűek Statustanátsos *Regnaud - de - Saint - Jean - d' - Angeli*, 's a' *Cadorei* Hertzeg (Champagny).

B é t s.

Ma érkezett újságainkaan ezeket olvassuk: — Jan. 10-dikén *M. Augereau* a'

Naney felé, *M. Ney* pedig a' Lyoni úton elmentek *Párisból*. Seregek is számosan indultak ugyan innét arrá felé, a' hova ezen Marschalok vették útjokat.

Az *Araui* újság szerint ilyen hirdetést adott - ki *Lyonban* az oda való Prefektus: — „Az ellenség bément *Genevába*, az ő szélső vigyázói megmútattak magokat a' *Bougey*' szoros útnál, nem egyéb czélzással, hanem hogy armádájok' állását fedezék; lehetetlen hogy *Lyonba* akarjanak jönni; így szemlátomást való veszedelemnek tennék - ki magokat. A' Császár 100 ezer embert gyűjtött őszsza *Rheims* mellett, a' hova 40,000 testőrök rendeltettek; ez az erő meg nem engedi, hogy közelebb jőjjön az ellenség. A' Spanyol országgal való békesség megkötetett. Bizonyos dolog, hogy a' Császár ő F-ge a' közönséges békességnek minden feltételeit helybehagyta, és hogy a' *Cadorei* H.tzeg az őszszeszövetkezett Hatalmasságoknak fő hadi szállásokra útnak indult a' békesség' nagy munkájának elvégzésére. —

„*D'albon*, Lyoni Prefektus.

Lüttichből, *Caenből*, és *Lilléből* írják, hogy *Peluse*, *Latour - Maubourg* és *Villemacey* nevű Senátor Grófok, mint redkívül való biztosok oda megérkeztek, 's kiadott Proklamatióikban kinyilatkoztatták, hogy a' Császár a' népek' boldogítására czélzó közönséges plánumon egészen felhagyván, az ellenséget csak a' Fr. földről akarja elkergetni, 's az ettől magától projektáltatott békességet elfogadván, ennekutánna csak a' Frantziák' boldogításában 's az atyai édes gyönyörűségekben fogja szerentséjét megtalálni, távol lévén attól, hogy a' nyert de elvesztett országoknak visszavevéseken gondolkodják.

Januarius 29-dik napján adtak 100 Forint Conventziós pénzért 185 7/8 forintot Váltótzédulában.

Irta Pántzél Dániel.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 8.

A Magyar Kurir 9-ik darabjához.

Végezte a Helvétziái Neutralitást illető Aktának: —

„Azokra a Hatalmasságokra nézve, kik a világ szenvedéseinek és öszszorongoltatásának eleit akarják venni, nem egyéb ez a neutralitás, hanem csak ennek a dítésretes és jóltévő munkának meggátolására intéztetett rossz igyekekezet, 's ennyiben egy olly ellenséges lépés, melly nem csak az öszszeszövetkezett Hatalmasságok, hanem az egész Európai nemzenek java, szükségei, esdeklő kívánsága 's várakozása ellen van intéztetve. Magára Helvétziára nézve nem lehet ezen neutralitásnak kedvezőbb magyarázatot adni annál, hogy ez által némelly hamar elmúló teréhek 's csak szempillantatokig tartó áldozattételeknek elkerülthetéseket végett, az országnak eddig való politikai állapotja fenntartatassék, az az, hogy Helvétzia a minden, néki legkedvesebb dolgoktól való állandó megfosztásra, örökké tartó kis idejűségre (minorenniségre) és végnélkül való szolgálatra kárhóztatódjék. —

„Ilyen világosságban jelenik meg ez a Neutralitás Aktája, még ha azt felteszszük is, a mi még semmi által nincs megmútatva, hogy Helvétzia a Tigurumi Diéta végzésének (melly ezen Aktát készítette) magát vakon alája veti, 's egy ilyen kétséges értelmű eszközre nézve különbözőkülön minden Kantonoknak fejeik megégyező értelemben vagnak. Egészszén kioltatottnak kellene utolsó nyomáig lenni a Helvétziái régi tulajdonságnak, ha ez az égyetértés megeshetne: pedig az ellenkező esetben egészszén elveszti ez az Akta a maga törvényes tekintetét, abban az esetben tudniillik, ha azok az előljárók, kiknek ezt fentartani és bétöltetni kellene, attól a magok égyetértéseket megtagadják. Egy ily rendetlenül eredett 's ily kevés öszszeköttetésben lévő Constitutzió mellett, a mi ilyen, az, mellyet a Frantzia Közbenjárói

Akta Helvétziának adott, egyegy különös Kantonnak ezen nagy fontosságú dologban való ellenmondása úgy nézettethetne, mint az egész Szövetségi - Constitutzióval való feloldoztatására való egyenes lépés. Mert mihelyest ezek az ennekelőtte magokban fennállott, 's csak ezen új Constitutzió által egymással öszszetsatoltatott Státusok magokat azzal a jussal bírni, 's elég erőseknek lenni gondólják arra, hogy a Diéta végzései ellen protestáljanak, a Frantzia Országlószék által Helvétziában felállított Szövetségi Systema már ezennel széllyel szaggattatott: 's akármi sokat érőnek lenni tartathatott is az azon fundáltatott Constitutzió eddig az idegen Hatalmasságok előtt, tsakugyan oda van annak egész ereje, mihelyest önnön szövetségeseitől elhagyattatván semmi égyesülésre való közép pontot nem mütathat, 's mintegy azon eredeti részeire széllyel omlik, a mellyekből azt egy idegen kéz tsak tulajdon kénye és erőhatalma szerént formálta vala. Ezen esetben már külömben is azzal az ellenmondhatatlan jussal bírnának az öszszeszövetkezett Hatalmasságok, hogy azzal a résszel tartsanak, a mellytől a magok printzipiumaikkal és czélzásaikkal való leg nagyobb megégyezést várhatják; és senki nem lehetne olyan igasságtalan, hogy azt kívánhatná tőlök, hogy ők azon formálítások és végzések eránt való idétlen kedvezésből, mellyeknek tsak az ő ellenségeik előtt lehetbessenek, annak a tiszteleire méltó résznek javát, melly már is leg számosabb a hazában, és az idegen uralkodónak bilintseit öszszeszaggatni, 's a régi szabadságot visszaállítatni kívánja, fere tegyék, vagy elveszni engedjék. —

„Az öszszeszövetkezett hatalmasságok a magok seregeknek Helvétziába való bétépéseket nem tsak úgy nézik, mint a közönséges munkálódás plánumától elválaszthatatlan eszközt, hanem mint azon lépésekre

való előkészületet is, mellyek által ezen igen interessans (a' szomszédjait is illető) ország' állapotjának jövőre nézve meg kell határozatni. Az ő céljok az, hogy Helvétziának a' maga külső tekinteteire nézve oly szabad és hasznos állást szerezzenek, melyben ő a' revoluziónak szélveszei előtt volt. Ezen országnak tökéletes függetlensége, az ő szerentsés fennállásának első fundamentoma, egyszersmind az Európai minden Státusok' szövetségének is az egyik elsőbb politikai szükségége. De ezzel teljességgel nem egyezik - meg az az állapot, melybe ő, a' magokban fennálló republikai részek szabad szövetségekből, a' Frantzia Uradalomnak erőtelen és szenvedő eszközévé alá taszított vala. Ha ez a' veszedelem fundamentomosan elharittatott, ha Helvétzia' integritássa minden oldalai felől a' maga régi határai közé vissza tétetett, 's Helvétzia olly állapotra helyhezetődött, hogy a' maga jövődöbéli Szövetségi Systemáját a' maga tulajdon tettése szerint választandó formában, minden idegen befolyásra való tekintet nélkül elrendelheti, ekkor úgy fogják az öszszeszoetkezett Hatalmasságok nézni ezen munkát, mint a' melly tökéletesen elvégeztetett. A' Kantonoknak különkülön való belső Constituziójok és törvénytévői administratziójok, 's egymás eráut való függéseiknek meghatározása, tsupa belső nemzeti foglalatosság, mellynek egyedül az ő egyenességekre és böltsességekre kell bízattatni. —

„Ilyen gondolkozástól lelkesítettvén ki nyilatkoztatják az öszszeszoetkezett Hatalmasságok, hogy ök, mihelyest a' közönséges békesség felett való alkudozásoknak ideje elkövetkezik, a' Helvétziai nemzetnek javára egész felvelmetességet és gondoskodást fognak fordítani, és semmi némű békességet kielégítőnek nem tartanak, melly által Helvétziának jövődöbéli állapotja az itt előadatott printzipiumok szerint nem rendeltetik - el, minden időre nézve bátorságossá nem tétetik, és minden Európai Hatalmasságok által meghatározott módon meg nem esmertetik, 's kezesség alá nem vétetik.“

J e l e n t é s.

Az ifjúság' számára Német nyelven egy új Munka adatik - ki a' következő tzím alatt: —

Vaterländischer Jugendfreund, ein belehrendes und unterhaltendes Lesebuch, zur veredlung des Herzens, Beförderung des Vaterlandsliebe und gemeinnütziger Kenntnisse für die Jugend des Österreichischen Kaiserstaats, von Leopold Chimani.

az az,

A' Hazai Ifjúság' Barátja oktató és mulattató Olvasókönyv, a' szív' nemesítésére, a' Hazaszeretet és a' közhasznú esméretek' előmozdítására. Az Austriai Birodalombéli Ifjúság' számára készítette Chimani Leopold.

A' Munka hat Darabban adódik - ki, mellyből a' négy első darab már ki vagy nyomtatva, és e' folyó Februárius első napjától fogva, a' már tudva lévő helyeken, és árron kapható is. A' még hátra lévő két Darab Április első napjára elkészül.

Doll Antal Betsi Könyváros.

Ugyan ezen helyen találattik:

K É P E S V I L Á G.

Mulattatva tanító

K é p e s K ö n y v.

Az Ifjúság' számára, Németül, Frantziául, és Magyarul magyarazó Előadásokkal.

Készítette Glatz Jakab.

Ezen jól kidolgozott képes könyvben a' természet' országa, Mesterségek, Technologia és Élet, kiváltképpen pedig a' Gyermeki - világhéli leg interessansabb tárgyak találattanak. Magyar fordítását dolgozta a' dítséretes nyelvvisgálásáról esméretes Márton József Ur. Az ebben találattó 36 réztáblák, nagy 4-gyed rét árkuison vannak szép világosítással; minden tábla többtöbb olyan dolgokat foglal magában, mellyek az ifjúságot kedves időtöltéssel tanítják. Áll 2 részből nagy negyed rétben, 36 megvilágosított (vagy festett) táblákkal, 1813. Az árra papiros táblával 8 for.